

УДК 372.874
М 33

Матійко О. В.

завідувач кафедри дизайну, Заслужений діяч мистецтв України, доцент НУК,
Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
amati1906@ukr.net

Матійко Н. О.

кандидат економічних наук, викладач кафедри менеджменту,
Факультету економіки моря Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
matiyko2505@ukr.net

ЖИВОПИС ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ

У статті розглянуто питання особливостей використання сучасних методів навчання з академічного живопису на спеціальності дизайн. Обґрунтовується необхідність професійної художньої підготовки за курсом живопису, як засобу формування уявлень про художньо-творче сприйняття натури та розвитку інтелектуально-творчого потенціалу студентів-дизайнерів.

Ключові слова: академічний живопис, вища школа, дизайн, методи навчання.

Живопис відноситься до числа дисциплін, освоєння яких лежить в основі професійної підготовки бакалавра-дизайнера і здійснюється протягом усього курсу навчання. Практичний досвід роботи з художніми матеріалами і техніками, знання основних законів повітряної перспективи і освітлення, нестандартне сприйняття кольорних нюансів, а також, прояв образного і творчого мислення ставить живопис в один ряд з найскладнішими творчими дисциплінами за фахом дизайну.

Слід зазначити, що ефективність процесу професійної підготовки з живопису істотно підвищена, коли на початковому етапі усунена розрізненість знань і використовується єдина концепція методики викладання художніх дисциплін для студентів, майбутніх дизайнерів. Найбільш перспективним рішенням цієї проблеми є така організація навчального процесу, де лабораторна робота йде в комплексному супроводі зі самостійно виконаною системою навчальних завдань, творчих робіт з живопису оптимальної складності, які вимагають високої активності мислення і розвивають інтелектуально-творчий потенціал студента [1].

У процесі всього навчального курсу з живопису студенти повинні навчитися здобувати досвід міркувати, аналізувати, синтезувати свої спостереження і шукати оригінальні шляхи вирішення творчих завдань [4]. Самостійна робота студентів-дизайнерів має на увазі орієнтир на розвиток професійних компетенцій, освоєння методів творчої реалізації і розвитку мислення шляхом індивідуальної зайнятості у вивченні теорії образотворчого мистецтва, а також, практичних навичок мальовничій діяльності шляхом самостійних постановок, етюдів, начерків. Необхідно підкреслити, що досяг-

нення і закріплення ефективного результату засвоєння знань, умінь і досвіду творчої діяльності в процесі навчання академічного живопису повинні здійснюється з опорою на здібності і творчий потенціал кожного студента [2].

Одним із засобів досягнення мальовничих результатів у формуванні та розвитку професійного художнього сприйняття є метод короткострокових етюдів. У процесі такої практики сприйняття стає більш точним, швидким і диференційованим, розвиваючи вміння узагальнювати, абстрагуватися від деталей натури [1].

Робота по короткостроковому етюд повинна будуватися так, щоб студент, малюючи з натури, не просто копіював, а свідомо вивчав модель, набуваючи шляхом аналізу нові знання: сприймати і передавати в мальовничому зображенні відповідність узагальнених мас, рівновагу елементів, свідомо керувати процесом формоутворення [5].

В процесі навчання студенти-дизайнери повинні спиратися на системне і поглиблене дослідження творчого досвіду майстрів живопису, а також, використання технік мальовничої майстерності кращих творів класичного і сучасного мистецтва. Освоєння живописних технік, також, передбачає особисту ініціативу студента, зацікавленість в пошуку додаткової інформації, експерименті та практичному закріпленні набутих навичок [4].

Необхідність використання навчально-методичного комплексу в процесі навчання живопису для студентів, викликана не тільки можливістю дати студентам теоретичні знання, а й забезпечити більш ефективну реалізацію подальшої практичної роботи. Продовжуючи вивчати термінологію, закономірності та правила образотворчої грамоти

студенти швидше засвоюють новий матеріал, перед ними відкриваються можливості симбіозу елементів, технік живопису і дизайну.

На заключному етапі за курсом живопису студенту необхідно враховувати накопичений досвід образотворчої діяльності, практикувати освоєння найбільш доступних технік, засобів і способів творчої реалізації мальовничих ідей.

У процесі вирішення завдань професійної підготовки студентів-дизайнерів, орієнтованої на придбання знань шляхом практик в мальовничій діяльності, формуються такі здібності як:

- оперування зображально-виразними засобами;
- комбінування мальовничих матеріалів і технологічних прийомів [6];
- розвиток почуття колірної гармонії, форми, пропорцій;
- інтегрування і симбіоз отриманих знань з різних областей;
- розробка концептуально різних варіантів композиційного рішення в постановках;
- прояв гнучкості в пошуку технічного рішення живописної роботи.

Для оптимізації професійної підготовки студентів-дизайнерів є важливим побудувати курс з живопису з урахуванням наступних принципів:

1. Вивчення теорії образотворчого мистецтва, базових відомостей по технічним особливостям використання мальовничих засобів та інструментів.
2. Формування і розвиток професійного візуального сприйняття за допомогою експонування навчальних творів живопису, де основна увага звертається на різноманітність композиційних ідей, вибір колористичних рішень, художню виразність образів середовища [6].
3. Освоєння і закріплення принципів побудови тривимірного простору на основі складного натюрморту з гіпсовим елементом (голова, екорше).
4. Удосконалення форми в складних постановках через виявлення найбільш характерних властивостей предметів, а також, посилення даних якостей шляхом коло-

ристичної гармонії, інтерпретації колірних і світлотіньових відносин, деталізації предметів [7].

Закріплення базових знань практичними завданнями і теоретичними матеріалами, допомагає у формуванні у студента естетичного погляду на навколишню дійсність, а також, придбання індивідуальної художньої мови майбутнього фахівця-дизайнера.

Література

1. Яшухин А. П. Развитие творческих способностей студентов и школьников на занятиях изобразительным искусством. *Межвузовский сборник научных трудов*. Ростов-на-Дону: РГПИ, 1986. С. 143–150.
2. Смирнов Г. Б. Живопись: учебное пособие для художественно-графических факультетов. Москва: Просвещение, 1975. 125 с.
3. Ревякин П. П. Техника акварельной живописи. Учебное пособие для архитектурных вузов факультетов. Москва, 1959. URL: <https://sheba.spb.ru/vuz/tehnika-akvareli-1959.htm> (дата обращения 01.07.2021).
4. Пономарев Я. А. Психология творчества. Москва: Наука, 1976. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/650/psihologiy_tvorchestva.pdf (дата обращения 01.07.2021).
5. Моляко В. А. Психология творческой деятельности. Киев: Знание, 1978. URL: https://pidru4niki.com/14860110/psihologiya/molyako_psihologiya_tvorcheskoy_deyatelnosti (дата обращения 22.07.2021).
6. Косенко Н. А. Индивидуальный подход в обучении мастерства акварельной живописи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Орел, 1998. URL: <http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-02/dissertaciya-individualnyy-podhod-v-obuchenii-masterstvu-akvarelnoy-zhivopisi> (дата обращения 20.07.2021).
7. Игнатьев Е. И. Психология рисунка и живописи. Москва: АПН, 1954. URL: <https://obuchalka.org/2018011598478/psihologiya-risunka-i-zhivopisi-ignatev-e-i-1954.html> (дата обращения 05.07.2021).

Matiiko O. V., Head of the Department of Design, Honored Worker of Arts of Ukraine, Associate Professor of NUS, Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), amati1906@ukr.net

Matiiko N. O., Candidate of Economic Sciences, Instructor of the department of management, Faculty of Marine Economics of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv), matiyko2505@ukr.net

PAINTING AS A MEANS OF FORMING AND CONSOLIDATING PROFESSIONAL SKILLS IN THE TRAINING SYSTEM OF DESIGNERS

The article discusses the issues of the features of the use of modern methods of training on academic painting in the specialty design. The necessity of professional art training on the course of painting, as the means of forming ideas about the artistic and creative perception of nature and the development of the intellectual and creative potential of students-designers.

Key words: academic painting, high school, design, learning methods.